

EXERCITATIO IVRIDICA
QVAESTIONEM

*Vtrum promissio dotis à patre
facta, existente postea concursu
creditorum effectum habeat;
continens*

Q V A M

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE

P R A E S I D E

D. FRID. GOTTLIEB ZOLLERO

COD. P. P. O. ECCLES. CATHEDR. MARTISBVRG. CAPITVL
CVRIAE IN PROVINCIA SVPREMAE NEC NON FACVL.
IVRID. ASSESSORE ET ACADEMIAE
DECEMVIRO

IN AVDITORIO ICTORVM

D. XX. DECEMBRIS MDCCLXIV.

PVBlice DEFENDET

CHRISTIANVS HENNERICVS WEISKERVS

SCHLEIZA - VARISCVS.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

EXERCITIO IMPERII

CAESARIS

WILHELMUS

CAESARIS

CAESARIS

CAESARIS

CAESARIS

CAESARIS

CAESARIS

D. FRID. GOTTLIEB NOLLER

CAESARIS

CAESARIS

CAESARIS

CAESARIS

CAESARIS

CAESARIS

CAESARIS

CHRISTIANUS

CAESARIS

CAESARIS

CAESARIS

V I R O
PERILLVSTRI ATQVE IVRISCONSVLTISSIMO
I O A N N I C A R O L O
B R E T S C H N E I D E R O

CELSISSIMI COMITIS AC DOMINI
DOMINI HENRICI XII IVNIORIS LINEAE RVTHENAE

D O M I N I

DE PLAVIA, GREIZAE, CRANNICHFELDAE,
GAERAE, SCHLEIZAE ET LOBENSTEINII

R E L I

C O N S I L I A R I O A V L I C O

E I V S D E M Q V E

AERARII PVBLIGI, ET RERVM METALLICARVM
IN DITIONE SCHLEIZENSI

D I R E C T O R I ,

PATRONO SVO SANCTE
VENERANDO.

VIR PERILLVSTRIS,
MECENAS OPTIME

Ne tot tantorumque, quae in me, omnemque
familiam meam, in primis post mortem b. d.
aui et patris, contulisti beneficiorum, plane
immemor et ingratus videar; hanc statim arripio occa-
sionem, animum meum erga TE obseruantissimum, TI-
BIQVE obstrissimum, publice testificandi,

Quod si genus scripturae leue, argumentum huius
dissertatiunculae minus nouum, minus tanto rerum ar-
bitro dignum considero, iure meritoque dubitem, an il-
lam **NOMINE TVO PERILLVSTRI**
exorneu.

Perpendens autem, quam **TV VIR OBSER-
VANTIA QVAVIS COLENDE**, ad condonan-
dum pronus sis, magisque TE animi candorem, quam
rem ipsam respicere; non tam spero, quam plane confi-
do, fore, vt serena istud in TE meae pietatis specimen
fronte accipias.

Equidem ad accipiendum magis, quam ad remune-
randum a natura constitutus, hoc tamen agam, vt supre-
mum in coelis Numen pro salute **TVA**, patriae nobis-
que omnibus tam necessaria, supplex venerer, vt **TIBI**,
PAIRO-

*PATRONE SANCTE VENERANDE, tam animi,
quam corporis vires ad grauissima munera TVA obeun-
da suppeditare. TEQVE cum perpetuo SPLENDIS-
SILAE FAMILIAE TVAE flore, quam felicissime,
quam diutissime conseruare velit!*

*Ita plane ex animi sententia vale, MAECENAS
OPTIME, aegramque senectatem, quae eam comites
sequuntur, expertem quaerelarum, laetus ac optimis
beatus rebus, plurimos adhuc annos transige, et mihi
meisque in postetum quoque faue!*

Caeterum me habebas

VIR
IVRISCONSULTISSIME
NOMINIS TVI PERILLVTRIS

Lipiae

d. 20. Decemb.

MDCCCLXXIV.

CVLTOREM OBSERVANTISSIMVM
CHRISTIANVM HEN. WEISKERVVM

§. I.

 Optimum est iudicium *Pauli l. 2. ff. de Iur. Dot. Reipublicae nempe interesse, mulieres dotes salvas habere propter quas nubere possunt.* Quamvis enim diuitiae essentiale matrimonii non efficiant, et sine dote quoque subsistant matrimonia, maiorem tamen sentit respublica vilitatem, si personae consortium vitae indissolubile contrahentes habeant in bonis, vnde familiam conferuare, et liberos ex matrimonio progenitos ita educare possint, ne fiant oneri reipublicae, sed vt potius eius incrementum promouere et augere possint. Haec potissimum erat causa, cur pater filiam, quam in potestate sua habebat elocare tenebatur. Cum enim caput esset familiae, cuius disciplinae pariter et iurisdictioni iure antiquo educatio liberorum erat commissa, vtique
eius

eius officio incumbere, omne studium in id impendere, ne pereat familia, sed in dies magis magisque cresceret. Eum in finem teste Marciano *l. 19. ff. de rit. nupt. capite trigesimo quinto legis Iuliae dispositum: Qui liberos, quos habent in potestate: iniuria prohibuerint ducere uxores vel nubere, vel qui dotem dare non volunt ex constitutione Diuorum Seueri, et Antonini per proconsules praesidesque prouinciarum coguntur in matrimonium collocare et dotare.* Quod etiam confirmat Iustinianus *l. 7. C. de Iur. Dot.* verbis: *Neque enim leges incognitae sunt. quibus cautum est omnino paternum esse officium dotem, vel ante nuptias donationem dare pro sua progenie.*

§. II.

Quicquid vero de necessitate, quae incumbit patri dotandi filiam ius Romanum disponit, mutationem patitur ex iure Saxonico: Scimus enim per decisionem nouissimam XXIX. de anno 1746. expresse esse dispositum, vt pater, qui filiae dotem expresse non promisit, postea ad constituendam dotem non debeat adigi, sed praesumendum est, filiam doti penitus renunciaisse, et a iure competente recessisse. Cum ita solummodo ex pacto leges stringant patrem et filiae ius exigendi substantiam dotis nomine insignitam tribuant, incidit hac occasione quaestio, quae,
dum

dum saepiuscule in foro obuonire potest, decisionem desiderat. Titius nempe filiae suae dum dotem promittebat, aere alieno erat grauiori oberatus. Post interiectum temporis spatium bonis cedit, et existente concursu creditorum, filia vt solutionem quantitatis promissae ex massa concursus percipiat, petit. Vtrum id de iure fieri possit, vel an petit fit inanis quaestio oritur.

§. III.

Negatiuam sententiam in praxi promereri applausum, et petitionem hanc in concursu creditum non habere locum, nisi filia probare possit, patrem eo tempore quo dotem promittebat, deducto aere alieno, in suis bonis quantitatem determinatam adhuc habuisse, contendit Illustris Hommelius obseru. 290. p. 827. addita pronunciandi formula: *Dass der verheyratheten Tochter Sueben nicht statt hat, sie kömte und wollte denn in Säsischer-Frist, dem Curatoris dem Gegen Beweis Gewissens-Rührung und andere rechtliche Nothdurfft behältlich, dass zur Zeit als der Vater ihr solche Mitgift zugesaget von seinem Vermögen nach Abzug seiner damahligen Schulden noch so viel als die ihr versprochene Summe betragen, übrig gewesen und sie also ohne derer Gläubiger Schaden damahls wohl hätte befriediget werden können, wie recht erweisen, so erget ihr Location halber ferner was recht ist.*

B

§. IV.

§. IV.

Ratio decidendi huius aserti procul dubio ea videtur, quod alienationem patrimonii in fraudem creditorum suscepit pater, quae cum legibus sit prohibita, effectum, ut creditores factum patris praestent producere nequit. Expediti enim est iuris, debitorem in praeiudicium creditorum, quibus in eius bonis competit ius, diminutionem patrimonii suscipere haud posse, sed actione Pauliana hanc alienationem dolo malo susceptam esse rescindendam, et id quod, hoc modo ne creditores solutionem percipiant alienavit debitor, ad massam concursus esse reuocandam: Cui sententiae accedit *Venuleius l. 25. §. 1. ff. Quae in fraud. credit.* *Si a socero fraudatore sciens gener accepit dotem tenebitur hac actione.* Nec alienus ab hac decisione est Imperator *l. 2. C. de renouand. his, quae in fraud. credit.* *Si successione patris inquit abstinuisti ob ea, quae in dotem data sunt conuenire te creditores nequeunt, quibus pingnora in dotem data, non do-centur nisi bonis defuncti non sufficientibus in fraudem creditorum dotem constitutam probabitur; hac ex causa l. 25. §. 1. ff. Quae in fraud. continetur: filiam certe cauere oportere restituturam se quod consecuta de dote fuerit.*

§. V.

§. V.

Alii distinctionem adhibendam esse censent, utrum gener, vel filia petitionem dotis in concursu urgeat. Illi ius agendi tribuunt, huic autem illud penitus denegant, cuius rei rationem inuenisse putant *l. 5. C. de Dot. prom. si pater marito tuo stipulanti dotem promiserit; non tibi, sed marito contra successores focieri competit actio.* Cum itaque Imperator sua dispositione excludat uxorem a petitione dotis et eandem marito solummodo tribuat, creditoribus exceptionem deficientis iuris agendi, eandemque in continenti liquidam competere, argumento legis colligunt. Sed uti saepiuscule euenire solet, ut ea, quae argumento legis causam illustrare debent, probationem adaequatam non efficiant, sed vitio interpretis imputandum est, ut casus diuersos, qui diuersam desiderant decisionem non accurate perpendat, ita quoque de praesenti lege sentiendum est. Punctum etenim, quod Imperator in allegata lege, sua decisione determinat, in eo consistit, quod uxor uiuente marito dotem promissam a successoribus focieri exigere haud valeat. Probat hac ratione id, quod et in aliis legibus dispositum scimus. Constante nempe matrimonio, marito, quamuis ipsi dominium ciuile, quod Doctores plerique affirmant, non tribuo, legitimus tamen est administrator et usufructuarius, quod efficit,

cit, vt vxor circa substantiam nec disponere multominus eandem vindicare possit. Quae cum disceptionem non moueant, liquido constat, vxori eo tempore, quo durat matrimonium ius exigendi dotem non competere, sed marito incumbere, vt ob administrationem legitime concessam, iura vxoris defendat. Ast in casu, quando dissolutum est consortium coniugale aliter sentiendum. Tunc enim effectus domini constante matrimonio restricti, quasi reuiuiscunt, et viduae ius vindicandi haud denegamus. Ait enim Imperator *l. 30. pr. C. de Dot. Promiss.* *In rebus dotalibus siue mobilibus siue immobilibus seu se se mouentibus si tamen extant. siue aestimatae siue inaeestimatae sint, mulierem in his vindicandis omnem habere post dissolutum matrimonium praerogatiuam iubemus*, addita verbis posterioribus ratione; *Non enim, quod legum subtilitate transitus earum in patrimonium mariti videatur fieri, ideo rei veritas delata vel confusa est.* His praemissis, vnusquisque confiteri cogitur, *legem §. C. de Dot. promiss.* quae de constante matrimonio agit applicationem in casu, quando dissolutum est matrimonium haud promereri.

§. VI.

Verior mihi videtur sententia dotis petitionem in concursu creditorum quoque habere locum, eo cum

cum effectu, ut solutio dotis promissae ex massa concursus sit praestanda; Ad probandam hanc causam sequentia argumenta sunt in promptu. Si secundum ius civile consideraueris causam, constat, leges Romanas patri iniungere necessitatem, ut filiae sub sua potestate constitutae quantitatem certam constituat: Qua propter pater, *etiamsi falso existimans se filiae suae debitorem esse, dotem promississet, l. 46 §. 2 ff de Iur. Dot. obligabitur.* Imperator enim Iustinianus *l. 7. C. de Dotis Promiss.* dicit, *leges non incognitas esse, quibus cautum est, omnino paternum esse officium, dotem vel ante nuptias donationem pro sua dare pro genie, addita ratione, ut liberalitas talis remaneat vera et irrevocabilis, ut puro nomine et liberalitas et debitum suam sequantur fortunam.* Nec obstat quod pater certam quantitatem expresse non determinaverit, illa etenim semper secundum conditionem, dignitatem et vires patrimonii in regula est praestanda. Fidem huius rei praestat Papinianus *l. 69 §. 4 ff de Iur. Dot.* *Gener inquit a socero dotem arbitrata soceri certo die dare non demonstrata re, vel quantitate stipulatus fuerat arbitrio quoque detracto stipulationem valere placuit, nec videri simile quod fundo non demonstrato, nullum esse legatum, vel stipulationem fundi constaret, cum intermodum constituendae dotis, et corpus ignotum differentia magna sit, dotis enim quantitas pro modo facultatum*

B 3

patris,

patris, et dignitate mariti, constitui potest. Pater itaque respectu dotis est debitor, genero vero non solum actio, sed etiam ius tacitae hypothecae in bonis promittentis ex legum dispositione competit. Cur vero excludimus generum a petitione dotis, et ipsi praerogativam quam reliqui creditores, quibus bona debitoris obligata sunt, sibi vindicant, denegamus.

§. VII.

Obiicias forsan sententiam hanc equidem ex principiis iuris civilis defensionem admittere, aut fallere iure Saxonico secundum quod pater nisi expresse dotem promiserit, a dotis praestatione est immunis. Sed hoc non mutat causam. Sufficit etenim patrem expresse promisisse dotem, hoc pactum genero perfectum tribuit ius, eodem modo, quo alii creditores nomina exigunt, debitum exequendi.

§. VIII.

Nec defendit sententiam contrariam, quod promissio a debitore obaerato facta, nullius sit momenti, cum creditoribus contra alienationem in eorum praecudicium commissam actio Paulina competat. Praecipuum enim requisitum ut eadem actio locum habeat, in eo consistit, ut tempore alienationis bona a creditoribus sint possessa. Ita enim ait Imperator

§. 6. de

§. 6. de Action. Item si quis in fraudem creditorum rem suam alteri tradiderit, bonis eius a creditoribus possessis ex sententia Praesidis permittitur ipsis creditoribus rescissa traditione eam rem petere, id est dicere eam rem traditam non esse, et ob id in bonis debitoris mansisse.

Antequam igitur oriatur concursus, qui creditoribus possessionem bonorum tribuit, libera potestas disponendi, nisi lege speciali aliud sancitum, competit debitori, quippe adhuc est dominus rerum suarum, et hinc inde, quicquid contraxit, quicquid promisit, postea existente concursu subsistit, nec impugnari potest. Praeterea etiam si creditoribus tempore alienationis vel promissionis ius in bonis debitoris concedere vellemus, in negotiis tamen onerosis non solum ut Pauliana actio locum habeat, ad personam debitoris sed quoque alterius partis contrahentis, ut fraudis sit particeps respicere debemus. Quod testatur Praetor *l. 1. pr. ff. Quae in fraud. Cred. Quae fraudandi causa gesta erunt, cum eo qui fraudem non ignoraverit.* Verba haec posteriora interprete Ulpian *l. 10. §. 2. ff. d. t.* ita sunt accipienda, altero, scilicet conscio et fraudem participante, non enim si simpliciter scio, illum creditores habere hoc sufficit ad contentendam teneri eum in factum actione, sed si particeps fraudis est. Cum itaque dos titulum onerosum efficiat, non intellegitur cur generi causa deterior in concursu quam alio-

rum

rum creditorum habendae sit; cum lege 20. §. 1. ff.
Quae in fraud. Cred. hoc exprimitur verbis, non ma-
gis quae in creditorem qui a fraudatore, quod ei
deberetur acceperit, cum is indotatam vxorem du-
cturus non fuerit.

Leipzig, Diss., 1774

V_D₁₈

ULB Halle 3
001 612 190

TA-206

B.I.G.

Farbkarte #13

P. 321

1774/50.
17

EXERCITATIO IVRIDICA
QVAESTIONEM

*Vtrum promissio dotis à patre
facta, existente postea concursu
creditorum effectum habeat;
continens*

Q V A M

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE
P R A E S I D E

D. FRID. GOTTLIEB ZOLLERO

COD. P. P. O. ECCLES. CATHEDR. MARTISBURG. CAPITVL
CVRIAE IN PROVINCIA SVPREMAE NEC NON FACVLTV
IVRID. ASSESSORE ET ACADEMIAE
DECEMVIRO

IN AVDITORIO ICTORVM

D. XX. DECEMBRIS MDCCLXXIV.

PVBLICE DEFENDET

CHRISTIANVS HENNERICVS WEISKERVS

SCHLEIZA - VARISCVS.

LIPSI AE

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

